

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt - kr.
Félévre 5 „ „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy órára 1 „ „

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond,**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többször
hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj ma
den külön beiktatásért 30 kr.

IMA

a király születése napján.

— Augusztus 18. —

Elmondta az ev. ref. nagytemplomban

Mitrovics Gyula.

Nagy Isten, népek és nemzetek hatalmas Istene, nekünk is szerető Atyánk a Jézus Krisztusban! Szívünk legdrágább, legnemesebb kincseit hoztuk ma fel szent házádba és teszszük oltárodra hálaáldozatul, azok közül, melyekkel ezt a különben szegény, kicsi ember szívét nagygyá és gazdaggá, örök isteni lényed és dicsőséged képmásává tetted itte földön.

Hálát adni, életünk vezetésében tanusított bölcsességedet, hatalmat és végtelen szeretetedet csodálni, de egyszersmind szívünk mélyéből örülni jöttünk ide ezen a napon, a melyet koronkint felvirasztván számunkra, atyai jószágodból és kegyelmedből, drága és szent, nagy és tanulságos felemelő emlékek vonulnak el szemeink előtt s ide bent a szivekben e pillanatban, e szép, ez imádozt magyar hazának a te kezdetől megáldott és megkoronázott földjén csak egy szent érzélem dobban át s a magyar nemzet ajakán csak egy buzgó ima száll magas egeid felé: az a szent, az a magasztos érzélem, a mely a magyar nemzet, a mely ez imádozt magyar hazát minden tagját koronás király urához és felséges trónjához hordoló tisztelettel és imádatlall fűzi s az az imádság, a melyet az ó szövetségi prófétaival mi is térdre borulva mondunk ma a te jószágodért és a minket megkülönböztető szeretetedért: »Boldog az az ország, a melynek királya jeles embernek fia; a ki az ő népének élete, a kinek árnyékában ül az.« (Prédik. X: 14. Siralnak könyve: IV: 20. v.)

Áldott légy, a miért minket az ilyen boldog nemzetek sorába állítottál kegyelmedből; áldott légy, amiért nekünk ilyen királyt adtál; áldott légy, amiért e nagy királyt, századunk, sőt a világtörténet egyik legnagyobb emberét és koronás fejedelmét számunkra megtartottad és ma születésének 66-ik évforduló napját, magyar nemzetünk ujabbkori nagyságának, boldogságának . . . oh mért ne mondanók bátran — dicsőségének és a népek nagy családjában kivívott becsületének és tiszteletének is, hálára emlékeztető fordulópontját neki is megérnie és nekünk is, megérnünk engedted.

Te atyánk, népeknek hatalmas istene a te kifogyhatatlan jószágodból, szép és drága hazát adtál nekünk ezen a földön; adtad azt azért, hogy azon is

terjedjen a te országod, a mely a szeretetnek, a szentségnek, az igazságnak s mindezzel összeköttetésben az igaz emberi közmivvelődésnek és boldogságnak is országa; és ebben a hazában édes ott-hont, boldogító tüzhelyet alapítottál mindnyájunk számára, hogy így az egyesek által is terjedjen a Te dicsőség; növekedjen a Te mindeneket átható, mindenekkel rendelkező hatalmad. De aztán, talán azért is, hogy megpróbáld hitünket, meg azt, hogy megérdemljük-e azokat a kiváló nemzeti erőket és adományokat, a melyeket e hazai fia szívébe bő mértékben oltottál; — meg azt, hogy tűzpróbák és tűzkeresztég által bizonyítsa be a te néped, mint egykor izráel népe, hogy megérdemli-e hivatását, a nagy és nemes cél felé futását, amelyet más népek között, sokszor más népek felett, épen megkülönböztetésül is, számára, kimulatlall — atyai bölcsességéből és igazságodból, meg is próbáltad ezt a nemzetet . . . Sőtét, nehéz keresztet, szédítő mélységű szakadékokat, vést és vihart, vérrel pirosuló patakokat vezetted és gyarlóságok pusztító szellemét engedted sokszor dulti szívünk kincsein, annak boldogságán és békés nyugalmán; hanem diadalra aztán soha sem engedéd jutni azokat; megállanak pusztító erői egyetlen intésedre, megállanak csábító gonosz szellemei, ha korábban nem, meg a szédítő örvény előtt és megengedted a te sorsunkat vezető szeretetedből, hogy ez a magyar nemzet, épen a közeli napokban ülhesse meg, fennmaradásának és küzdelmének is, de egyttal nemzeti dicsőségének is ezredéves emlékünnepe!

Oh! hát semmiségünket megismerve, magunkat a porig megalázva teszünk tanubizonyosságot a felől, hogy mind ebben a te isteni erőd és a te hozzánk való szereteted dicsőítette meg magát és nélküled elseperte, megemészlette volna nemzetünket az idő s ma már boldog otthonunk felett, mint egykor a pusztuló Jeruzsálem romjain, a nyomor és halál sötét szárnyu hollói ütöttek volna tanyát, vagy idegen nép ült volna diadalt zsákmánya felett . . .

Oh! hát semmiségünket megismerve, magunkat a porig megalázva teszünk tanubizonyosságot afelől is, hogy még azok a nemzeti erények, az a tengernyi köny és küzdelem, amelyeket a te segítő kegyelmed mellett, a nekünk adott drága kincs megtartásáért csatába vittünk, bizonyára nem oltalmazták volna meg sem hazánkat, sem annak anyai kebelén családi tüzhelyeinket, sem nemzeti mivveltségünket, azon alapuló nagyságunkat és boldogságunkat, ha te nem adtál volna koronként nekünk nagy embereket, a kiknek lelke tüzo-zlopként világoljon előttünk utainkon; ha nem adtad volna e szeretett magyar hazának, épen a mai csaták és vér nélkül folyó ugyan, de a szellemei, az emberi erők legnagyobb hatalmaival birkozó korban, a legnagyobb, a legjobb, a legfelségesebb királyt, aki maga nyugalmat nem ismerve, te töled, Atyánk, a királyok királyától, sokszor szívében megvérezve, könyek és küzdelem s csak egy valódi koronás fő által elbirható önfeláldozás között boldogítja népét, hűséges alattvalóit.

Te, Atyánk, ki nekünk a legkisebb szívnek is megadád örömeit, meg boldogságát, meg erényeit, küzdelmeiért, áldozatáért jutalmát és ezekhez való jogát . . .

Előtted arczra borulva könyörgünk azért, jó Atyánk, népek és nemzetek Fejedelme, királyok királya, áldd meg királyunkat, felséges uralkodónkat, királyi, atyai nemes szíve e drága kincseiért, ami boldogságunkért hozott fejedelmi áldozataiért. Minden öröm, boldogság és nyugalom, amelyet ő a Nagy, Felséges, nekünk, a kicsinyeknek, alattvalóinak teremt, annyi önfeláldozó szeretettel, sokszor csak az ő nagy lelke által elbirható gondok és bölcsesség között, ezer mértékben sokasuljon meg drága életében, felséges családjában, milliókat boldogító uralkodásában. Áldd meg őt a magyar nemzet boldogítására; a békés emberi mivveltség áldásainak terjesztésére, az ő végtelen szeretettel teljes szíve legszentebb céljainak: a népek boldogságának, nyugalmanak, mivveltségének megvalósítására hosszú élettel. »Naphoz napok adassanak a királynak! Nagy, sok nemzetségekre sokasítsd esztendőit. Nyujtsd életét végtelen időkre. Országa érijen sok időt Isten előtt, szép csendes békességben. Igazságodnak hívsége elővigye és őrizze kegyesen. (Zsolt. LXI. 5., 6. v.)

Igen, Atyánk, minden dicsőség, amelyet a te felkent királyod édes magyar hazánknak, a magyar nemzetnek szeretett, bölcs, szeretetteljes és hatalmas uralkodásával, szálljon vissza ő reá; emelje dicsőséges koronájának messze elragyogó fényét, felséges uralkodóházának, a történet, a népek hálájában fenn-tartandó nagyságát . . .

„Az ő élete olyan drága,
Mint a kormányos élete.

Kérünk: szemeid gondossága,
Legyen annak őrizete . . .
Tartsd meg azt, ha vitéz zászlóit
Ellenség ellen hordozva;
Tartsd meg, ha országa lakóit
Törvényekkel kormányozza! . . .
(Dics. 220. 5.)

E végre cselekedjed, Atyánk, a te szíveket átható, a népek és nemzetek erejét növelő erőddel és szent lelkednek vezérlő szellemével, hogy ez imádott magyar haza minden tagjában, nagyban és kicsinyben egyaránt megmaradjon és erősödjék őseinknek az az erénye, amely ezt a hazát számunkra eddig megtartotta; amely a magyar királyi trónnak eddig is legbiztosabb támasza, ereje és dicsősége volt; — növelje az igaz hazaszeretetet és áldozatkészséget; növelje a koronás király iránt való tántoríthatatlan hűséget és alattvalói szeretetet; növelje a törvény iránt való tiszteletet és engedelmisséget és zendüljön meg ma mindnyájunk ajakán az az ének:

„Igazságot Uram, vezéreljen;
Adj szívünkbe kész engedelmisséget,
Hogy legelsőbbben téged tiszteljen,
Te utánad a királyi felséget,
És kiket örálókká tettél
S hatalmuk alá minket is vetettél.”
(Dics. 123. 5.)

Ne legyen itt e szép hazában, amelynek lakóit, a tiszta, emberi erkölcsök és a hazafini szeretet emelték a mivelt nemzetek sorába, — ne legyen itt senki, a ki az egyenlenség, a viszály tüzeit szítsa és táplálja a szívekben, — boldogtalanságára önmagának is, átkára a hazának is, gyöngítésére a koronának is, a melyet addig még minden hazafiatlansági büntől meg tudott oltalmazni, a magyar nemzetnek és tagjainak szívébe kegyelmedből oltott szelleme.

Igen, Atyánk! ezt a fogadást tesszük ma trónod elé, a legnagyobb magyar király születésének évforduló ün-

nepén! Erre add a te megszentelt áldásodat! . . . Így a megnyitott új ezredév, amelynek küzöbéhez örömben, békében, dicsőségben vezette el a te népedet a te felkent királyod, még egy gazdagabb, boldogabb, dicsőbb kor kezdete leend a magyar nemzet életében, a Te kegyelmedből. Ámen! Miatyánk stb.

Bemutattuk, Atyánk! neked hálaáldozatunkat, oh fogadd azt kedvesen. Hallgasd meg a mi buzgó imádságunkat s légy továbbra is megtartó Istene a Te népednek is, a Te felkent Királyodnak is, a Jézus Krisztusért kérünk. Ámen.

Képviselőjelölés Dunapatajon. — A dunapataji függetlenségi és 48-as pártnak vasárnap délelőtt 11 órakor volt értekezlete, az egész választókerületnek pedig délután 2 órakor. Ezen az értekezleten a függetlenségi és 48-as párt mindkét árnyalata egyhangulag elhatározta, hogy a küszöbön álló választásnál egy táborban fog küzdeni. Ennek feltételül egyhangulag elhatározta a nagygyűlés, hogy a szék helyre lépéskor a kérés Ugron Gábor magya és Széchényi Andor jelölt nevében kötelezőleg ki nyilatkoztassa, hogy a néppártés revízió ellen határozott állást foglal és az általános választásnál Dunapatajon tartandó pártértekezlet határozatának az újabb együttműködés tekintetében a kisebbik függetlenségi és 48-as párt alá veti magát a többség akaratának. Ezen határozat után megjelent Ugron az értekezleten. Beszédjében örömet fejez ki, hogy hozzájárulhat azon tényhez, hogy a két függetlenségi és 48-as párt együttesen működjen, helyteleníti, ha bárhol egymás ellen küzd a két függetlenségi és 48-as párt. Szolgáljon példának a jövőre s hasson ki az egész országra a dunapataji egyesülés. A 67-es pártok ellen kell együttesen küzdenünk. Az egyházpolitika — véleménye szerint korai volt, de a király által szentesített törvények többé vissza nem csinálhatók. Nagyválságot idézne elő a revízió, óvni kell pedig azon politikától, mely a múlt vá-

lságot vissza idézi. Rágalomnak nyilvánítja, hogy pártja néppárti volna. Az a 67-es alapon áll, tehát küzd ellene. Gyűlöletesnek tartja a vallást bevinni a politikába és viszont. Legnagyobb szükség van ma a két függetlenségi és 48-as párt együttes akciójára, hogy megdönthessük a kőkorszámterületet. Hosszas és nagy hatással beszél a magyar nemzet elszegényedéséről, mezőgazdaságról, iparról, bankkérdésről, kvótáról s egyetértésre és összetartásra buzdít. A kívánt feltételeket teljesen akceptálja. Vallt vállhoz vetve, bukassuk meg a kormány jelöltjét, Ugron után Tóth János orszápos képviselő beszélt a néphez, meggyőzően fejtegetve a mai kormányzati rendszer hibáit; kitartó munkára hívta fel a függetlenségi és 48-as pártot. Olaj Lajos is több ízben tartott beszédet az értekezleteken, a függetlenségi elvekhez való hűségre, s erélyes tevékenységre hívta fel a választókat. Az értekezleten ötszáz választó vett részt Dunapatajról, Kalocsáról, Kiskőrösről. A lelkesedés a függetlenségi és 48-as pártban igen nagy. Gróf Széchényi Andor megválasztása kétségtelen.

A házastárs és a kedves.

(Folytatás és vége.)

De ki tudná mindazon valósággal boldogombákat kiválogatni, a melyek imitt-amott azokban a kath. organumokban s egyéb irod. termékekben napvilágot láttak s látnak! Csak úgy lehetne — én édes kis táborom — a te versenytársad ez irányu munkájáról tiszta képet alkotni, ha mind előszednénk azt az ocsmányságot, melyet elkövet az állammal szemben; az ellenszenvnek bizonyítékait a protestánsok kál szemben; az üldözési mániának jeleit a zsidók kál szemben. Mikor e derék polgártársainkról ír, valósággal méregbe mártja penáját.

Itt csak a gyengébb ellenszenvről adtam neked számot, mert téged — úgy hiszem — közelebről ez érdekel. És úgy tudd meg, hogy ő az ilyeneket még a háztetőkről is kiabálja. S vajjon mit

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Komáromból.

— A »Debreczen« eredeti tárczája. —
Irta: Mohi.

Gyermekifju voltam még, mikor elkövettem azt a nagymérvű kihágást, hogy czivis létemre kívül mentem a Basahalmán Legációba indultam Fabiánházára, azzal az erős elhatározással, hogy a közelében fekvő Rákóczy-var romjait is megnezem Nagy-Ecseden.

Tervem sikerült.

De oh! mit láttam? Égbenyuló szikla-bérczek helyett a Kraszna véghetetlen kiterjedésű lapjait, a dicső multu város erős házai helyett rongyos viskókat sárból, a hatalmas varfalak helyett egy csomó téglát, mely valaha a vár alapját kepezte s a lap szélén gyönyörű tengeri vetést, mely a vár helyét jelöli!

Sok, nagyon sok várat láttam én már azelőtt is képzeletemben, hallás után, olvasásból, írásban és képben. De nem ilyennek gondoltam a várakat, még a várromokat sem.

Föl is kerekedtünk a következő év nyarán egyik tanulóársammal s per pedes apostolorum elzónáztunk Nagyváradra, hogy lássunk tehát már igazi várat is.

No hiszen láttunk is! De mit? Egy el-

dugott skatulyát a város egyik részében. Tisztán emlékezem rá, hogy a csalódás keserősége miatt még a nevetésem is fanyarrá változott s ha a város egyéb látványai, a Püspök és Félix-fürdők, no meg kedves nagyváradi barátaink olyan kellemessé nem teszik ott időzésünkre, talán megsajnáltam volna az oda és vis zakutyagolást, cipő-törést, koplalást, meg a többi efféle kellemetes dolgokat, a melyeket tapasztalatlanságunk s gyakorlatlanságunk szerzett számunkra.

Szépén vagyunk gondolám magamban. Hát már sohase látok igazi várat? Hát örökre meg kell hazudtolnom tanítványaim előtt a várakról szóló ragyogó leírásokat s a várak gyönyörű szép képeit hazugoknak kell nyilvánítanom?

A mennyire három és négyszáz forintos fizetésből tehettem, összezsongattam egy nagy (?) összeget s bebarangoltam édes hazánk fevidékének egy részét.

Láttam aztán fellegek közé nyuló bérczek tetején merész szikla-feszkeket, csaknem megközelíthetetlen helyeken. Ámde mind romhalmaz volt már, csak egy-két bástya vagy torony hirdette még a letűnt szép idők muló dicsőségét.

Igen, igen! Így tanulja meg az ember a modern köztudományt, lassankint, apródonkint. Míg a középkor lovagjai számára biztos menedéket nyújtott egy-egy fellegvár, ma már az volna a legkönnyelműbb gondolat, ha magas helyeken czéhláklul építenék a várakat, az

érezszörnyetegek ásitó toroka élé. Jobb azokat eldugni az ellenség elől, hogy a sik földön orozva, lesből okádhassák rá a vas-gombócokat.

No, kedves olvasóm, most már előveheted a komáromi kalendáriumot, ha van még belőle, mert nemsokára odaérünk Komáromba! Nézd csak, milyen szépen oda van pingálva a czimlapra Duna folyónk zugó áradata, melyből óriási magas és vastag falu bástyák meredeznek föl. Csaknem olyanoknak látszanak itt, min ha felül akarnak haladni a nagytemplom tornyát is. Pedig dehogyan! Erről ugyan rá nem ismernél Komáromra, mert a vonatról is csak közönséges házmagasságu falakat s elszórtan álló csillagbástyákat találsz a valóságban. Legnagyobb védelmi eszközeit a Duna vize és a hatalmas ágyuk képezik.

*

Bocsássatok meg nekem, eltévedt bűnösnek, kedves komáromi kártársaim! Nem várt ismeretést akarok én most írni, hiszen ti nagyon jól tudjátok, hogy a vár helyett inkább közművelődési intézményeitek nézgettem s hogy a várak és nemzetek önvédelmének nem a fegyverek, nem a haderő, de az igaz műveltség képezi legbiztosabb alapját.

Erről az alapról, ennek egyik részletéről, melyet nálátok láttam, szeretnék most megemlékezni pár szóval, de úgy, hogy mindenki az én szellemem lelkesülttségével nézzon ezután felétek.

gondolsz te kis tábor; hisz-e a világ a te versenytársadnak? — De ha e kérdésre felelsz — ne feledd el azt sem, hogy feületes a világ nagy részének gondolkozása!

4. Végre még a praktikus észjárását se lehet ettől a te versenytársadtól megvonni. Sőt el kell ösmerned, hogy nagyon is praktikus. Ő tudja azt, hogy ma a szép külsővel, a cziczomával lehet hódításokat csinálni. A szép külső megszerzésének egyik leghatalmasabb eszköze pedig a jó a n y a g i h e l y z e t. Mindent eikövet, hogy ily irányu helyzetét folyton javítsa. Azzal ne vigasztald magad, hogy majd csak megváltozik a világ izlése s nem a külső, de a belső érzék fogja a fősúlyt fektetni. Ez még a me-sze jövő homályában is alig van!

Ime, ilyen a te hitvesed, meg a te versenytársad — magukviselete veled szemben, én édes kis táborom! A kinek szeme van a látásra, lásson; a kinek füle van a hallásra halljon!

Hogy a kép minél teljesebb legyen, elmondom neked, te kis tábor, azt is, hogy te mit teszel? Ugy beszélék, a mint látnom engedi a Gondviselő.

1. Fájó szóval nézed hitvestársadnak veled szemben tanusított magatartását s a haragnak bizonyos nemével szemléled versenytársadnak üzelmeit. S ilyen lélekállapottal bizonyulsz hálósobádba s elveszed ott asszonyi fegyveredet, a k ö n y e t. Hullatod tengernyi módra — oda bent, hol senki se látja, még a te hitvesed se, mert ő ritkán néz be a te hálósobádba. Mit neki a te hitvesi hűséged, a te tiszta erényed? Ezt terzed. De ez csak passzív szereplés, önmagad emésztése: aktív semmit se teszel.

2. Gyermeked te is törekssel nevelni, még pedig nagyon nemes törekvással. S azt hiszed, hogy a változott viszonyokhoz képest meg kell változtatnod rendszeredet is. Meg is változtatád. S nem úgy nevelsz, mint régebben tevéd. Nem apád erényeit mutatod fel gyermeked előtt: hanem a mai világ gondolkodása szerinti életelveket akarod szívébe

véteni. Moráltudóssá akarod tenni gyermeked: de lelkében nem támasztasz nemes történetek, magasztos példák által lelkesedni készítő meggyőződést, eszményt. Letértél a történeti alapról. Cseréltél rendszert a te versenytársaddal.

3. Felismeréd te is a mai világ nagy hatalmát: az irodalmat. Meggyőződésed, hogy ezzel az eszközzel versenyezhetesz. Csaknem legbiztosabban a te versenytársaddal. Oh, de e téren sem vagy praktikus! nem vagy élelmes! Hasonlít a te irodalmi működésed „a véka alá rejtett gyertyához.” Vagy amikor kicsillámlik is a véka alól a világ, ha ször is az fényt szerteszét: de — mintha ügyetlen volnál — önmagad is megégeted. Igen, igen, önmagadra törsz ez eszközökkel is nagyon sokszor. S utána megint — siránkozás jellemez.

4. De a mit most vagyok mondandó, neked — rólad, az már érthetetlen — az elvnek még csak szikráját sem látom benne. — Te szegénységredre büszke vagy! Hát te nem is akarod ösmerni a mai világot? Nem tanított még meg a te versenytársap hódítása eléggé? Eszmékedjél már: a rang legtöbbször csak az utszélre való!

Ime én édes kis táborom, így élsz te. Ha hasonlatom sántit is egy kissé, de sokban megegyezik a valósággal. Sokáig fogsz még bámolni? Ne bámulj, ne álmétkodjál már! Buzdulj cselekvésre! Sok az aratásra váró gabona.

Ha nem untál még meg hallgatni, elmondom — nem leszek már hosszú. mert csak jelezni fogom — hogy mik a te kötelességeid, amelyek a hármatok közti, fent vázolt viszonyból folynak.

1. Kötelességed van politikai tekintetben is. Versenytársad e téren erősen agitál, erősen dolgozik: neked sem szabad tétlenkednek. Gátold meg az ő terjeszkedését ott, ahol csak teheted. Hitvestársad dolgozó szobáját igyekezzel ellátni a te embereiddel. Másképp napról-napra hidegebb lesz hozzád hitvesed.

igyekezett, míg az ev. ref., ág. ev. és izr. felekezetek önként átadták iskoláikat, felismerve ez intézmény üdvös voltát, messze jövőbe hiható nagy fontosságát. Nem akarom részletesen elősorolni azt a sok kérvényezést, igaz-paedagogiai ismeretektől ragyogó nyilatkozatot, emlékiratot stb., melyekkel az ügyet dadra juttatták s nevelésügyöket mind magába-abbra emelni igyekeztek. Nehány fontosabb elvet és határozatot kívánok fellemlíteni helyen.

Ilyenek; a tanítói munkakörök beosztása, a tanerök javadalmazása, az iskolai épület s pár rövid megjegyzés.

A községi iskola 1869. november 3-án nyitattott meg a városi hatóság s az iskolaszék jelenlétében. (Ez adatokat részint saját jegyzeteimből, részint a következő munkákból merítem: »Komárom sz. kir. város községi népiskolájának 25 éves története«, s 1895—96-ik évi evkönyve, melyeket Marc-a György igazgató tanító írt és szerkesztett.) A megnyitás előtt tartott iskolaszéki és városi közgyűlés megállapította az egész iskolai szervezetet mely csekély változással lényegében ma is ugyanaz.

E szervezet kimondja az osztályrendszer szerinti tanítást olyanformán, hogy az V—VI. fiú és V—VI. leányosztályokat egy-egy taner vezesse, minek ez osztályok növendékeinek csekély letszáma az oka. Az osztálytanítók

2. Kötelességed van nevelési tekintetben is. Először is, térj vissza a történeti alaphoz, tanítsd meg lelkessédni gyermekeidet. Nem arra van szükség, hogy tudják: mi az anyai szeretet, hanem hogy gyakorolják azt. Másodszor, fordíts gondot az egyházi tanítók tanítására, hogy ők ne beszélni tanuljanak meg, hanem tanítani nagyokat és kicsinyeket, mert a jövőben munkád eredményt csak az iskolában és a társadalmi téren érhet el.

3. Van kötelességed irodalmi téren is. Változtass nézeteiden. Ne csak siránkozzál, hanem igyekezz a világosságot igazán terjeszteni. Főként önmagadat ne bántsd és azokat kik a tied. Ha néha-néha nem úgy tesznek is mint te jónak látod, hallgasd el. — Ha gyengébb és ha nem egészen helyesen választott is az eszköz, melylyel harcolnak: de mégis harcolnak versenytársad ellen, a te érdekedben.

4. Legelső kötelességed pedig: az anyag megkésztetése, hogy levehesd rongyaidat, mert így hódítanod nem fog sikerülni, — sőt megvet a világ, mint tehetetlen szegényt. A hitves társának anyagiakkal is tartozik. E jogodat ne add fel. Követeld, ha szép szóra nem hallgat. Ezt még talán a törvény is megítéli neked.

Ha így teszel, ha így élsz én édes kis táborom: első hatalommá leszel, mert te mindig az igazság és szabadság harcosa valál!

Réz László.

Miklós czár a magyar nemzeti muzeumnak.

Debreczen, augusztus 18.

A hivatalos Budapesti Közlöny vasárnapi száma a következő értesítést adja:

II. Miklós orosz császár ő felsége Rákóczy György fejedelemnek az orosz császári udvari muzeumban őrzött azt a kardját, mely jelenleg az ezredévi országos kiállításán van közszemlére téve, a magyar nemzeti muzeumnak méltóztatott ajándékozni.

vállairól azonban igen nagy terhet vett le az által, hogy kívülök négy s z a k t a n i t ó i, egy kertési (a gazdasági és kertészeti ismeretek tanítására) s egy k i s e g i t ő tanítói állomás felállítását is kimondotta.

A osztálytanító kötelessége tehát a következő: állami tanterv szerint végzi növendékeivel az abban kiszabott tananyagot, a valastan és szaktárgyak kivételével. A gyermekek vallásos oktatásáról minden hitfelekezeti maga gondoskodik s ha ezzel a tanítók közül biz meg valakit, — külön díjazást ad érte.

Jelenleg 14 osztálytanító s 4 szaktani ó működik az iskolánál, kiknek szaktárgyaik ezek: torna, rajz, női kézimunka, végre ének és zene.

Ki ne ismerné fel e beosztás üdvös voltát s jótékony hatását? Méltóztatassanak elgondolni, hogy milyen kedve lehet pl. a tornát annak a tanítónak tanítani, a ki már testalkatánál fogva sem szerette a rendszeres testgyakorlatokat soha? Vagy, hogy hasonlatlan éjünk, miért alkalmaznak ugyanazon iparágak egyes részeinél is külön-külön szakerős, ha ez intézkedéstől több és jobb eredményt nem várnának? Épen így vagyunk a szellemi munkásokkal, a szellemi szakerők munkásának működésével is. Hja bizony! A világ halad s egyes emberektől is mindig több és nagyobb igény kielégítését várja!

(Folyt. köv.)

Komárom városáról annyit kell előrebocsátanom, hogy azt tartom róla, a mint egyik kiváló filozofus jellemezte a legjobb, legboldogabb asszonyt, hogy t. i. arról beszél legkevesebbet a világ. — De mint T á t r a y József polgármester és N e m e s s a n y János tanfelügyelő mondták ülvözölő beszédükben, megtesz a város mindent, még erőfeszítéssel is, hogy annyi áldozatot tegyen a baba oltására, a mennyi csekély erejéből kitelik.

Beszélnek, irnak a várról sokat, — de annál kevesebbet e sokat szenvedett városról.

Tűz, árvíz, földrendés pusztították, ellenség gyakran lerombolta, lelövette az édes lakóházakat, de azért ma előbb áll a műveltség terén, mint sok dús gazdag, de konzervatív hajlamu város.

1868-ban, még a XXXVIII-ik törvény-cikk megalkotása előtt elhatározta a városi közgyűlés, hogy a szegény, nyomorgó felekezeti népiskolát állja, de tekintettel azon körülményre, hogy az ország törvényhozó testülete a hazai népoktatásügy rendezését munkatervébe felvette: ezen határozat végrehajtását a törvényhozás jelen ülészakának bezártáig függőben hagyja.

Nem szándékozom e lapok hasábjain ismertetni amaz ellenkező irányu törekvéket, melyekkel a róm. kath. papság e terv keresztülvitelét népgyűlésekkel, hírlapi cikkekkel, röpirattal és több effélékkel megakadályozni

Kapniszt gróf orosz nagykövet erről a következő átiratában értesítette a császári és királyi közös külügyminisztert:

»Nagyméltóságodnak bizonyára tudomása lesz arról, hogy a császári »Hermitage« muzeum Magyarország ezredéves nemzeti fennállása alkalmából egy értékes kardot, Rákóczy György egykori tulajdonát, allított ki Budapesten.

Értesülve az élénk érdeklődésről, melyet eme történelmi emlék iránt Magyarország viseltetik, Császári Felsőleges Uram megbízott, hogy nevében ezt a kardot a pesti nemzeti muzeumnak följajánljam.

Emez adományozás által a császári felsége azt akarja nyilvánítani, hogy mily magas fokra becsüli ama szívélyességet, mely az orosz császárság és az osztrák-magyar monarchia közti viszonyokat jellemzi.

A császár parancsa folytán van szerencsém a fentebbiekről, Nagyméltóságodat mint a császári és apostoli királyi felsége közös külügyminiszterét, értesíteni ama kérelem kifejezésének kapcsán, szíveskedjék eme jegyzéknek tartalmát a magyar királyi kormány tudomására hozni.

Fogadja stb.

A császári és királyi közös külügyminiszter erre következő választ intézte a Bécsben székelő orosz nagykövethoz:

»Nagyméltóságod volt oly kegyes — augusztus hó 7-én kelt jegyzéke által tudomásra hozni.

Ö Felsőleges Miklós császár azon nagylelkű elhatározását, hogy a budapesti nemzeti muzeumnak adományozza Rákóczy György kardját, azon szívélyesség jeléül, mely az orosz császárság és az osztrák-magyar monarchia közti viszonyokat jellemzi.

Ö Felsőleges a Császár és Király igen élénken lett érintve a gyöngéd figyelem által, mely a nagykövet ur Felsőleges Urának ezen magas udvariassági tényét sugalmazta és legkegyelmesebben megbízott, hogy ö neki legőszintébb köszönetét nyilvánítsam Nagyméltóságod közvetítése útján.

Igen szerencsésnek érzem magam, hogy eme felséges megbízásnak a jelen sorok által eleget tehetek és nem fogom elmulasztani a magyar királyi kormánynak rögtön tudomására hozni azt a leiratot, a melyet hoztam méltóztatott intézni, a mely leirat — már előre is biztosíthatom Nagyméltóságodat — élénk megelégedéssel és hálattal érzelmekkel fog fogadtatni a magyar nemzet által.

Fogadja stb.

Az orosz császár ajándéka az ezredéves kiállítás történelmi osztályában, az emelei Rákóczi-szobában van kiállítva. A magyaros szablya dömöckölt pengéjébe a következő fölírás van aranynyal beverve:

Georg. Rákóczi II. 1640.

Hüvelye vert ezüsttel montirozott és korákkal gazdagon kirakott. — Markolata használó művü. A hüvely középső pontján aranyozott, vésett ezüsből látható II. Rákóczi Györgynek, mint erdélyi fejedelemnek czimere.

A kard az 1848/49-iki szabadságharc idejében került az oroszok kezébe. Az erdélyi hölgyek ajándékozták a hős Bem tábornoknak. Valamelyik régi erdélyi család hagyatékából, közadakozás útján szerezték meg a nemes erdélyi nők, hogy vele a szabadságharc egyik legkiválóbb hőst feldiszhessék. Mikor az oroszok Bem táborát elfoglalták, sátorával együtt a kard is hadi zsakmányul kezükbe ju-

tott is így került aztán a szentpétervári császári fegyvergyűjteménybe. Szendrey János dr. az ezredéves történelmi kiállítás előadója oroszországi útja alkalmával a szentpétervári udvari fegyvertár e becses és érdekes ereklyéjét a többi közt szinten lajstromba vette. A magyar kereskedelmi miniszter azután a kiállítás történelmi osztályának előterjesztésére lépéseket is tett, hogy a nevezetes Rákóczy kardot az orosz császár átengedje a millenárius kiállítás történelmi csarnoka számára. Ezt a kérést a közös külügyminiszter diplomáciai uton közvetítette. A kérelemben különösen hangsúlyozták: azt, hogy a királyunk a millenárius kiállítás védnöke. A császár a kardot készségesen átengedte a történelmi kiállításnak. Hogy mily nagy becsben tartották az oroszok Rákóczy kardját, mutatja az, hogy Szentpétervártól Bécsig külön udvari futár vitte.

Bécsből a külügyminiszterium egy tisztviselője hozta Budapestre. Az orosz császár augusztus elejéig engedte át a kardot a millenárius kiállítás történelmi osztályának. Már ki is készítették a tokját, hogy visszaküldjék az ereklyét a szentpétervári udvari muzeumnak. A kiállítás történelmi osztályának tisztviselői ma még nem is tudták, hogy a hivatalos lapban egy adományozó okirat jelent meg, mely szerint a császár a szentpétervári udvari muzeum Rákóczy kardját a magyar nemzeti muzeumnak ajándékozta.

A debreczeni dalegylet diadala.

Debreczen, augusztus 18.

Volt alkalmunk már tegnapi lapunk táviratai között közölni, hogy meannyire hitűnt a szombati és vasárnapi országos dalünnepen a mi dalegyletünk s hisszük, hogy városunk derek polgárainak diadalán együtt örült velünk minden debreczeni polgár s magáénak érezte az ő diadalukat. Most közöljük a budapesti lapok véleményét, amelyek szintén egyhangúlag elismerik, hogy a d e b r e c z e n i meg az e g r i d a l k ö r t e t t e k i legjobban magukért s még a kettő közül is csak az A l k o t m á n y teszi előbbre az utóbbit, a minek magyarozatára — azt hisszük elég felémítenünk, hogy Egerben róm. kath., Debreczenben ev. ref. theologia és érsek, illetve püspök székhelye van.

Ezek után hadd álljanak itt a budapesti lapok nyilatkozatai:

D e b r e c z e n i d a l e g y l e t. Karnagy H i t e s s y Lajos. Előadott darab: »Honfidal«. Szövegét írta Petőfi Sándor, zenéjét Huber Károly.

A versenyző egyletek közül a legnagyobb fellünnést keltette a

Debreczeni dalegylet,

a mely hanganyag, zenei érzék és biztosság valamint a kifejező erő tekintetében első helyen áll. (»Fővárosi Lapok«.)

Kiemeljük az énekarok közül a H i t e s s y Lajos vezetése alatt álló d e b r e c z e n i d a l e g y l e t e t és a K ö p p l Ferencz vezetése alatt álló g y ö r i é n e k é s z e n e e g y l e t e t, mint a melyek ugy hanganyag, mint szabatoság, felfogás és előadás tekintetében a legszebb eredményt mutatták fel. (Egyetértés.)

A délelőtti verseny legzajosabb sikere azonban a d e b r e c z e n i d a l e g y e s ü l e t é volt, mely kitűnő fegyelmességével és egyöntetűségével ismét legjobb énekkaraink egyikének bizonyult. (»Budapesti Hirlap«.)

A pálmáért különösen két régi hirneves dalkör versenyzett: a d e b r e c z e n i és az e g r i. Mindkettő jó, kipróbált erőkből volt összeállítva és inkább a karmesteri pálcá ügyességéig mondható, hogy véleményünk szerint az egri nyerte el a babért, melyet L á n y i Ernő hirneves zeneköltő dirigált, S z a b o l c s k a Mihály »Erő-

södünk« című dalát énekelték, melyhez maga a karnagy írta a zenét. (»Alkotmány«.)

Föltétlen dicsérettel kell kiemelnünk az e g r i d a l k ö r t e t és a d e b r e c z e n i d a l e g y l e t e t. Előadott kifejezések ezeket legkevésbé sem illethetik. Ellenkezőleg ez a két dalegylet oly magas színvonalon áll, hogy méltán büszkék lehetünk reájuk. Mind a kettő jóval kimagaslott versenytársai közül gyönyörű egyensúlyban levő hanganyagával, szépen árnyalt, értelmes előadásával, kitűnő fegyelmességével. Egy hallásra nem tudnók megmondani, melyiküknek adjuk az elsőszert és bizonyára a zsűri is nagy zavarban lett volna, ha döntnie kellett volna a fölött, hogy melyiket sorozza az első helyre, melyiket a másodikra. A debreczeni dalegylet, melynek H i t e s s y Lajos a karmestere, Huber Károly »Honfi dal«-át, az egri dalkör pedig Lányi Ernő karmester vezénylete alatt Lányi Ernőnek »Erősödünk« című kardalát adta elő, viharos tetszést aratva. — Az egri dalkör pompás két koszorút is kapott. (»Nemzeti Ujság«.)

Ujdonságok.

A király születésnapja.

Debreczen, aug. 18.

Lovagias nemzetünk minden időben megragadott minden alkalmat, hogy királyának kimutassa alattvalói hódolatát és szeretetét, mely békében épen oly erős támasza volt a trónnak, mint a legadázabb harcok vihariban.

Ma ismét egy király születésnapja volt, kire a sors már bölcsőjénél kiszabta, hogy sok bánato, fájdalmat és gyászt kell elszenvednie; de mindezekért kárpótolni fogja egy nemzet nagy ünnepének fölemelő öröme, melyet bámulni az egész világ megáll.

Hála, köszönet a magyar királynak, ki a külföldi udvarok rokonszenvét felénk fordítja s kinek ajka minden szavából, mosolyából olyan jóság sugárzott ki, melyre hidegen maradni lehetetlen.

Debreczen sem maradható el a király születésnapján fényesebb ünnepet rendező városok sorából.

A mai ünnep kezdetét már tegnap este felé kezdték hirdetni a városházán s a főiskolán fuvalmi szárnyakon lobogó zászlók. Fél kilenczkor pedig a 39-ik gyalogezred kaszárnyájából indult el a katona zenekar, hogy Debreczen utcáin át disztakarodóval adjon kifejezést koronás királya iránt való hódolatának.

Ma reggel fél 8 órakor pedig a városházán gyűltek össze a hatóságok és hivatalok, Onnan 8 órakor az ev. ref. nagytemplomban kezdetét vett istenitiszteletre vonultak, hol a templomban már várta őket a nagy közönség, valamint N é m e t h y Lajos, K i s s Albert, D i c s ö f f i József és M i t r o v i c s Gyula rendes, S z i l á g y i Imre és F e r e n c z y Imre s. lelkészek. Az istenitisztelet közénekkel kezdődött, a mely után a dalegylet élénkelte V ö r ö s m a r t y »Szózat«-át, ennek végeztével M i t r o v i c s Gyula lelkész jelent meg a szószéken, hogy elmondja azt a remek imát, melyet mi vagyunk szerencsések lapunk mai számának élén közölni s ez felment bennünket attól, hogy gyöngé és ahhoz a szép alkotáshoz egyáltalán nem illő szavunk dicsérete által ki-sebbsítsük értékét.

Aztán ismét a dalegylet éneke, majd köznének következett s az ünnepély ezzel az ev. ref. nagytemplomban véget ért.

Innen az egész közönség a róm. kath. templomba, ment hol Dr. W o l a f k a Nándor c. püspök, debreczeni plébános mondott misét fényes segédlettel. A mise végeztével a templom előtt összegyűlt katonaság sor tüzet adott és a zenekar tust húzott a nagy számmal összegyűlt közönség lelkesedése és éljenzése mellett.

Ez alatt a 39-ik gy. ezred kaszárnyája előtti téren a hadsereg legfőbb tisztjeinek jelenlétében tábori mise volt, melyen szintén dr. W o l a f k a Nándor intézett beszédet a katonasághoz, azután pedig K o v á c s M á r k s. lelkész tartott misét.

A helybeli izr. hitközség reggeli 7 órakor a Szt.-Anna-u. templomban fényes hálaadó istentiszteletet tartott Ő Felsege születése napja alkalmából. A nagyszámban megjelent ünneplő közönséghez Krausz Vilmos főrabbi remek alkalmi beszédet intézett, ügyesen össze fűzve Ő Felsege érdemeit az ezredes kiállítás alkotásaival. Miután még Krausz főrabbi a nyitott frigylada előtt remek héber imát mondott Ő Felsege és az egész királyi család jólétéért, a szép ünnepély véget ért.

Reggeli 7 órakor a debreczeni aut. orth. izr. hitközség pástikózi templomában is ünnepélyes hálaadó istentisztelet tartatott. A templom már reggeli 6 órakor megtelt és az előjáróság teljes számban megjelent, az istentisztelet a zsoltaékok éneklésével vette kezdetét. Ezután R o s e n b e r g F a r k a s rabbinus megható könyörgést mondott a király, édes magyar hazánk, nemes városunk és hatóságunk üdvéért és boldogságáért, mely után a záróima következett, az istentisztelet véget ért.

Az ünnepélyt du. 1 órakor a dr. W o l a f k a Nándor által a B i k a disztermében adott 80 terítékű banket fejezte be, mely még lapunk zártakor is a leglelkesebb hangulatban folyik.

* **A munkaszünet megsértése.** Ugy látzik, hogy Debreczen kereskedő és iparos lakossága kezd ismét figyelmen kívül hagyni a vasárnapi munkaszünetről hozott törvény fontosabb paragrafusait, legalább is ezt kellett kivennünk egyik rendőrkapitányság panaszából, mely szinte megbotráncozással tudatta velünk, hogy az elmúlt vasárnap is öt följelentést tett egy közüle még a hatóság megvesztegetését is megpróbálta. A kapitányság, mint mondja, a legszigorubb figyelmet fogja kiterjeszteni, hogy a törvénynek minden tekintetben elég tétessék, a hibázókat pedig kérelhetetlenül fogja büntetni.

* **Színházi lap Debreczenben.** Jövő hó 26-tól a színi idény kezdetével új lap indul meg Debreczenben „T H Á L I A” czim alatt. A lap megjelenik mindennap kivétel nélkül és pedig reggel, azonkívül, hogy a színház körébe és belső életére tartozó dolgokat fog közölni, az első oldalon az aznapi színelőadás színlapját is nyújtja az olvasóknak. A lap dolgozó-társai a helybeli hírlapiról gárda tagjai közül kerülnek ki. A lapot a Csokonai nyomda vállalat adja ki. Az új lap melynek szerkesztői M i l e Pál lapunk volt belső munkatársa és B e n e d e k Gyula, szintársulatunk bonvivánja lesznek, érdekes programot ígérő előfizetési felhívást adott ki, melyet térszük miatt holnapi számunkban közlünk.

* **Sirkóletétel.** A „Zion” debreczeni betegs. egyesület tagjai ez uton is értesítettek, hogy a múlt év folyamán elhunyt néhai Schirf Jakab és Stern Mór rendes egyleti tagok sirkövei f. hó 19-én azaz szerdán reggel 8 ó.

fognak az izr. sirkertben, Krausz Vilmos főrabbi alkalmi beszédével elhelyeztetni. Gyülekezés reggel fél 8 órakor az egyleti helyiségben. Az egyleti tagok megjelenése keretik.

Bigamia. Mas földi halandónak elég egy feleséggel is bajlódni, N y i r i Sándor h. bősörményi illetőségű férfiú kettőt sem sokalt, mert bigamia miatt még a büntető bírósággal is lesz dolga. Az eset a következő: Nyiri Sándor még 1876-ban összekelt P. N a g y Mária szintén bősörményi lakossal. Csak 3 hóig laktak együtt s azóta különváltak. A P. Nagy Mária nőtestvére nem régiben feljelentést tett a rendőrségnek, hogy Nyiri Poroszlón lakik s már ezelőtt 5 évvel ujra nősült, daczára, hogy első feleségétől törvényesen elváltva nincs. A rendőrség ez ügyben megkereste a poroszlói közs. előjáróságot, mely azt válaszolta, hogy Nyiri 3-4 év óta ismeretlen helyre távozott, a neje nevét nem tudták, mivel Jász Apátiban keltek össze. — A jász-apatii községi előjárósághoz fordultak tehát, mely megküldte a Nyiri Sándor s mostani neje Kalmár Veronika esketési bizonyítványát, mely szerint még 1891. apr. 27-én keltek egybe. Egyszersmind tudatták, hogy Nyiri Sándor jelenleg Miskolcra ácsmester. Az idehaza özvegyen maradt Nyirinet utasítani fogja a rendőrség, hogy férje ellen tegyen a bíróságnál feljelentést kétnejeség miatt.

A konyári Sóstó fürdő egy azok közül, melynek vizét mindket kezével megáldotta Isten s hogy ezt oly kevesen tudják, annak oka világtól való elszigeteltsége, mely a debreczen-nagylétei és sáránd-derecskei vonal megnyitása óta sok tekintetben előnyösen megváltozott, De az a konyári fürdő nemcsak vizéről hanem Anna-bálaról is igen híres, melyet hagyományosan itt is, mint minden fürdőben, aug. 29-én szoktak megtartani és ez alkalomra már erősen folynak az előkészületek, melyeken a vidék legelőkelőbb családja nő és férfi tagjai s erénykednek, kik egyuttal rendezői is lesznek az egész vidéknek találkat adó sóstói bálnak, hol kitűnő cigányzene mellett reggelig lehet majd járnai a tanzoktat, a többről pedig D. N a g y István tulajdonos fog gondoskodni, ki mindent kéz föladozni a konyári sóstó hírnevéért, honnan senki sem térhet vissza egy-egy kedvesebb emlék nélkül.

* **Kard — ki — kard** — ily czimvel hoztunk tegnapi számunkban egy újdonságot B a l l ó Károly vasöntődei munkásról kitéves információk alapján c s a v a r g ó nak nevezünk. Erre vonatkozólag ma J u l o w Lajos ur a debr. vasöntőde tulajdonosa annak kijelentésére kér föl bennünket, hogy »B a l l ó Károly vasöntődei segéd két évig dolgozott gyárában, egyike a legtisztességűdobb, józan munkásoknak, ki eddig sem rendőrségnek, sem társadalomnak panaszra okot nem adott» — mit kérésére ezennel szívesen közre adunk, annak kijelentésével, hogy »szociálizmust szítani» eszünk ágában sincs.

* **Angelotti daltársulata** ma este ünnepi disz előadást rendez, melyen a legjobb és legkedveltebb számokat fogják bemutatni a népszerű társulat nő és férfi tagjai. A jövő hetfőn pedig tekintettel arra a ritka szép pártolásra, melyben a közönség a daltársulatot itt időzése óta estéről-estére részesíti, az igazgató jótékony célú előadást tart, eképen akarván megköszönni a közönség elismerését. Az előadás jövedelmét Angelotti a városi szegények részére fogja juttatni. A jótékony czélra való tekintetből külön is föl hívjuk erre az előadásra a közönség figyelmét.

Táviratok.

A király születésnapja.

Budapest, aug. 18. (A »Debr.» ered. táv.) A király születésnapját ma a fővárosban is szokatlan pompával ünnepelték meg. Tegnap este nagy tüzi játékot rendezett a „Szamos” monitor a Dunán, este a kiállítás gyönyörűen ki volt világítva Ma. d. e. a

10 órakor a Mátyás templomban V a s z a r y hercegprímás pontifikált fényes segédlettel, jelen voltak B á n f f y br. P e r c z e l Jozsopovics, D a r á n y i miniszterek, a Budapesten időző mágusok és főpapok teljes számban.

9 órakor a Vérmezőn L o b k o v i t z hg.-nagy díszszemlét tartott a helyőrség felett. Az ös-zes többi templomokban is hálaadó istentisztelet volt, az ev. ref. templomban P a p Károly lelkész mondott imát.

Bécsből jelentik, hogy ott a Szt.-István templomban G r u s c h a bíboros pontifikált, a közös és osztrák kormány, nagyköve-tek, diplomaták jelenlétében.

B e r l i n b e n a magyar egyesület banketjén Szögyény nagykövet a német császár, dr. K o h u t Adolf F e r e n c z József királyt étette.

Amerikai párba egy debreczeni hölgyért.

Budapest, aug. 18. A »Debr.» ered. táv. Pozsonyból jelentik a P. Ll.-nak: szombaton délelőtt H é r i c z Rudolf, az első magy. ált. bizt. társ. hivatalnok, egy alig 24 éves szépményű fiatal ember lakásán föbelőtte magát H é r i c z b u d a p e s t i születésű, — i g e n j ó c s a l á d b ó l származott, — atyjának ugyancsak a társaságnál igen előkelő állása volt. Hogy mi volt oka tettének, arról a barátja számára hátrahagyott levelei nem adnak felvilágosítást. Mivel e levelek legnagyobb része 5-én 6-án kelt, valószínű hogy H é r i c z régen foglalkozott az öngyilkosság gondolatával.

V a l ó s z i n ű l e g s z e r e l e m a d t a k e z e b e a g y i l k o s f e g y v e r t. Ugyanis Debreczenből jegyzett el egy ifju hölgyet s a viszonyt nem réginben a menyasszony felbontotta. H é r i c z egyik legjobb barátai egyikét ismételve úgy emlegette, — mint aki megállapította élete szerencsésjét. —

Miután a két ifju közt ez alkalmából negy szem közti beszélgetések folytak, melyek folytán H. pár napra Budapestre utazott; barátai úgy vélik, hogy H é r i c z a m e r i k a i p á r b a j a l d o z a t a, mit több más körülmény is támogat. Az öngyilkos szandekáról nővérét Budapesten értesítette s kérte, hogy menyasszonya arczképét, melyet H. pár héttel azelőtt egy barátjának adott k o p o r s ó j á b a t e g y é k. Az öngyilkosság úgy Pozsonyban, mint Budapesten a legszelesebb körökben mély részvétet kelt, mert a szerencsétlen fiatal ember igen sok helyen megfordult s mindenütt szerették.

Gyűjts, gyűjts!

Nem lehet hallani sem tavasszal, mikor pedig minden állat megindul, nem lehet hallani sem nyár elején, mikor már fa, fű, bokor ki-virágzott, s minden állat életjelt ad magáról.

A nyár végén és ősz elején szal meg az apró-cseprő állat, mely egyhangu, melodikus hangzó hangjával estenkiot betölti a mezőket.

Nyár vége felé, mikor már a terméseket szokták behordani, szokta hallani a hangját, mely az ember fülében mintegy figyelmeztetés, hogy siessenek, készüljenek, hogy legyen miből élniök a fagyos, véli időszakban. Ha az ember estenkiot kivételül a mezőre, már hallhatja annak a kis állatnak a hangját, mely ezrével zömögi az esti szürkületben:

— Gyűjts! gyűjts!

S csodálatos, hogy ez a kis állat, melyet közönségesen ősi feregnek szoktak nevezni, egész nap pihen, s csak este, mikor a munkások már hazafelé ballagnak munkájokból, kezdi rá egyszerű danáját, mintha csak buz-

ditani, vagy megnyugtani akarná őket, hogy a hosszú munka után eljön a pihenés ideje is, s azért biztatja őket: — Gyűjts, gyűjts, — hogy legyen miből élned addig, míg újból megjön a tavasz.

Ez a kis állat rendszeren csak ősz elején szokta hallani hangját, míg az idén már most, a kánikula közepén, elkezdte danáját. Erről a korai hangról azt tartja a nép hit, hogy hosszú télnek nézünk eleje.

S az a csodálatos ennek a kis állatnak a hangjában, hogy minél jobban közeledik a tél, annál halványabb és melódikusabb hangon hallatja egyszerű danáját, mindaddig, míg az első fagy be nem következik.

A kit érdekkel a természet méla nagyszerűsége, hallgassa meg ezeket az apró alkakát, melyek hangjának a nép oly nevezetes értelmet adott, s ha egyszer hallotta, mindig füleiben cseng az ezernyi hang zürzavara: — Gyűjts, gyűjts!

Nyári tanácsok.

— Szezon-tárca. —

Előre becsátom, hogy a nyarat jobban szeretem a hideg télnél, nemcsak azért, mert ekkor kevesebb fűtő- és világító anyagra léven szükség, a kiadás is kevesebb és így az ember örökké bíbelő pénzügyi egyensúly javítása körül is tehet valamit, hanem főként azért, mert a víznek nem lévén barátja, nyáron sokkal elfogadhatóbb módon védekezhetem, — ha velem született hajlamomat követve, a hűsítő italok élvezetét kereselem.

Különbben ekkor sem szoktam jégbehűtött pezsgóval élni, a savanyuvizes bor az ideálom, még a sör sem önálló italom, ezt is csak akkor élvezem, ha erős kaczenjämmer esetében a felzavart gyomor bacillusokat kell lecsendesíteni.

Ebből a bevezetésből láthatja a nyájas olvasó, — no már a menyire ilyen kutya disznó melegben nyájas lehet az ember, — hogy olyan egyen vagyok, a ki szeretne a dolog mélyére hatni és problémákkal foglalkozni, s e szerint joggal bírok arra, hogy a nagy forróságtól összeeszt izzadó és olvadozó emberiségnek hosszas tanácsokkal szolgálhassak. Önálló és hasznos megfigyelések és tapasztalatok aran szerzett tanulmányaimat tehát többé veke alá nem rejtem, hanem közrebocsátom, kérve érte semmi jutalmat, elég jutalom nekem az az édes tudat, hogy az embertársaimnak javát előmozdítom.

Azoknak a polgártársaimnak kiknek módjukban áll a nyár melege elől kellemes fűdőhelyekre menekülni, nincs szükségünk jó tanácsra, miután már Ciceró is megmondta, hogy a jó tanács csakis annak ér pénzt, a kinek pénze nincsen; tehát csak azoknak beszéljek a kik velem együtt ki vannak téve a nagy forróságnak.

Első és főkéllékek mindent hideg vérral tekinteni és semmin nem csodálkozni. — Ismerőseink és barátaink köszöntését hidegen viszonzni, a tarsalgásban fagyos kimértséget tanusítani; a napi újságokban csakis az oroszországi táviratokat és a nyári időszakban gyakran előforduló jegyveszeket szabad átolvasni, különösen kerülve mindenféle tüzesetek és haborus hírek leírását.

Rendes olvasmányul kiváltkép ajánlhatók az északsarki utazók által kiadott utleirasok, miután ezekben rendszerint óriási hőzivatások, jég-medvék, befagyott tengerek és oly nagyfokú hidegről történik lépten-nyomon említés, hogy az emberen hideg borzadály fut végig azok olvasásánál, a mi a hófokot azonnal leszállítja.

Verfayaszó rémségek szintén jó szolgálatot tesznek, valamint ajánlatosak a kormányparti lapok tárczái és egyéb cikkei is, miután ezek mellett egyáltalán nem lehet felmelegedni.

Kerülendő azonban a gyakori meleg érdeklődés még az ily dolgok iránt is, mert könnyen szenvedélyllyé válhatik, a mi pedig oktalán felhevüléseknek lehet okozója.

Hogy az árnyék szintén jó szolgálatot tehet ilyenkor, felesleges mondani, mégis óvakodni kell az olyan cselekedetektől, melyek az emberre árnyat vehetnek és különösen, melyek a büntetőtörvénybe ütközhetnek, mert ez uton jutva hüvösre, könnyen végzetes tévedésbe eshetünk.

A szerelem szintén ezen érzelmek közé tartozik, melyek nyári időben nem ajánlatosak; lángra lobbanni, forró vallomásokat tenni s általában a családi tűzhely megalapításról tervezgetni, okos ember ezt egészen a téli időre hagyja. Ilyenkor kerülendő az imápotall szemben — ha már a remény odáig haladt hogy szakítani nem lehet — mindenféle figyelmesség, minek jutalma máskor forró köszönet, kézszerítés vagy pillantás szokott lenni. A leendő após előtt czélzatos megjegyzések ejtendők ki holmi kívánatos hozományi összegekre nézve, a leendő mama pedig jobbnal-jobb anyós vicczekkel tarkalandó, ily módon mérsékelní lehet az oktalán elhamarkodásból külonben okvetlenül előálható nagy melegséget, s ez a hőleszállítás egyáltalán nem fog ártalmára lenni a h-lyzetnek, sőt erős praktikusok ugy nyilatkoznak, hogy ez valóságos megakartarítás, a mit aztán a hidegebb évszak megköszöntésével nagyszerűen lehet felhasználni. A házas ember helyzete nem igényel elővigyázatot, ott a lehülést biztosan eszközli az anyós megérkezése, mert hiszen fizikai törvényt, hogy nyári időben a nagy viharok a levegőt rendszerint lehűtik, már pedig a házas életben előforduló legnagyobb viharokat az anyósok képviselik; — azért ha beköszönt a kánikula, nem szükséges egyéb, mint egy nyájas kis leveke a drága anyóshoz, bár én erősen kételkedem, ismerve a vöknök oktalán idegenkedését, hogy ha kettő között kell választani, nem inkább vállalkozna-e eltűnni az egyenlítő hőségét, mint abból ily óriási áron szabadulni.

Nagy befolyást gyakorol a magyar ember vérmérsékletére a politika, s miután hajlamánál fogva hamar tűzbe jön, sőt mi több lángra lobbán, kezzel fogható, hogy nyári időben a politikával foglalkozni nem czélszerű. De miután a magyar emberre nézve ez lehetetlen, leghelyesebb a nyári időszakra csakis kormányparti lapokat járattni, a legnagyobb alantudósok tapasztalatai szerint a kormány intézkedései olyanok lévén, melyek az embert hidegen hagyják, sőt a legtöbb esetben alaposan lehűtik. A kormányparti lapok unalmas tartalma lecsendesíti az ellenzéki heves kitöréseket s mindent rózsaszínben feltüntető cikkek lelkébe belopják a virágos tavasz balzsamos illatát és megóvják őt az ártalmas vértolvasásoktól. Mig az ellenzéki heves kifakadások felforrallják vérért, extázisba hozzák, melyhez aztán hozzá véve a nyári forróságot, a legnagyobb veszedelemmel fenyegetik.

Kerülendő különösen az élvezetek házházata, s miután a modern felfogások szerint a munka a legnagyobb élvezet, nagyon természetes, hogy első sorban attól kell óvakodni. — Sokan lesznek tudom, kik e kijelentésemért meg fognak róni, de megnyugtati a tudat, hogy még többen lesznek olyanok, kik azt helyesnek és követendőnek fogják találni.

Ruházkodás tekintetében legajánlatosabb a hitelbe csináltatás, mert az a gondolat, hogy az embernek a számlát minden perczen nyakára küldhetik, sőt hogy az ember magával a szabóval találkozhatik, hideg borzongást szokott előidézeni, s ezt az ajánlott módnál ol-sóbban megszerezni csakugyan nem lehet.

Boldogok, kik ösökkal dicsekedhetnek, mert azoknak, ha már az ősi vagyonek is uszott, még mindig megvan a terebélyes családja, melynek árnyékából hidegen nézhetnek végig a megvetett tömegben.

A kinek pikje van valakire, az nagyon helyesen cselekszik, ha a nyarat használja fel a provokációra, mert tapasztalati tény, hogy a parbajozó felek reszketni szoktak a hidegvérüktől, s a parbaj előzményei is olyanok, a mikor minden legnagyobb hidegséggel szokott elinteztetni, míg a parbaj után ritkán

marad el a magnum áldomás, a honnan pedig a jégbehűtött italok sem hiányozhatnak.

Volna még nagyon sok, a mit elmondani lehetne, de miután a mai időben a jó tanácsot hidegen fogadják, meglegszem azzal a hidegséggel, a mit ezekért fogok kapni; a midőn melegen ajánlom az elmondottak figyelembe vételét: egy fagyos istenhozáddal veszek búcsut az izzadó publikumtól.

Rip.

Különfélék.

Öszinte. A földesur nagy dühösen rámondul a regále-bérlőjére:

— Ugy-e, hogy zsidó maga?

Az leig szörnyen megijedve felel!

— Az vagyok kéremalásan, de nem szivesen.

Eltalálta. — Nagyságos uram ezt a fücskát ajánlom pártfogó-ába. Se apja, se anyja!

— Ah tehát — self mademan?

A jeggyűrű. Férfiak tudják, persze nem a leppélasabb ferfiakról van szó, mi mindenhol fordulhat meg a férfi jeggyűrűje. Zsógház, kölesönintézet, s.b. igen jól szokott vigyazni arra a kis karikára a mit úgy hívnak hogy jeggyűrű. — Egy derék családapának tavasszal elveszett a jeggyűrűje, melyet ő és hozzátartozói a legszorgosabb keresés daczára sem tudtak megtalálni. A cseléd határozottan tiltakozott az ellen, mintha ő tüntette volna el becses erekarikát. Ő nagysága, a hü hitves természetesen kétségbe volt esve de nem kevésbbé az immár nem ifju férj is. A minap ő nagysága zöldségért ment a kertbe. A többi közt kihuzott a földből egy vereshagymát, melynek különös alakja rögtön feltűnt neki. A mint jobban szemügyre veszi a hagymát, látja am hogy az azért olyan különös formájú, mert belenött egy gyűrűbe. Az a gyűrű pedig nem volt más, mint a férje elvesztett jeggyűrűje. Bizonyosan a kertben való munkánát vesztette el a férj e csodálatosan megkerült kis jószágot.

A kótyagos trombita. Kapitány: Ezer bomba és kartács, trombitás! Hogyan fujja magát a capistrángot. Részeg talán?

Trombitás: Én nem, kapitány ur, jelenleg zúsan, hanem a trombitám műodstikije reggel beleesett a teli kriglibe.

Politikai babona. A „Fortnightly Review” egyik utóbbi számában valaki arra figyelmezteti a lap olvasóit, mi minden történt az utóbbi hónapok 13-ik napjain Angolországban. A trónbeszéd 13 billt jelentett be. Január 13-án az ügyes sir Nicolas O'Conor helyébe egy ügyetlen tisztet neveztek ki, a ki annyit ért a Tavoli Kelet politikai kérdéseiből mint a hajdu a harang öntéshez. Február 13-án Chamberlain megtartotta az alsóházban azt a szerencsétlen beszédét melyben bejelentette, hogy a kormány Krüzer elnököt Angolország meglátogatására kérte fel. Március 13-án a „Times” Kairóból táviratot közölt, mely szerint a donzoi expedició elhatározatott. Ápril 15-án behoztak az ir földadó törvényt Május 13-án másodszeri olvasásra került az ir közoktatásügyi törvény. Junius 13-án a miniszterium bejelentette, hogy e törvény tárgyalásának folytatását 1897. január 13-ára tűzi ki. Julius 13-án sir T. W. Russel viszályesét csak azzal tudták megakadályozni hogy a kormány földadótörvényhez beadott módosításait visszavonta. — Mi nem vagyunk ugyan babonások, de hogy augusztus 13-ika ne maradjon ki s magyar vonatkozást is fűzzünk a szerencsétlen számhoz, megjegyezzük, hogy Banffy miniszterelnök augusztus 13-án érkezett vissza az ostendei fűdőből Budapestre. Ez már aztán igaz: szerencsés lenség.

Hát akkor mit tud. JÓZSI: Pali bácsi nézze a bizonyítványaimat. Csupa egyesem van.

PALI BÁCSI: Aztán inni tudsz-e már öcsém?

MAMA: Ugyan sógor.

PALI BÁCSI: Hát pipázni?

MAMA: Ugyan hogy kerdezhet ilyeneket?

PALI BÁCSI: Már most azt szeretném tudni, mi a menydörgös menyköt tanultatok ott abba az iskolában?!

Közgazdaság.

Fenyegető kereskedelmi válság.

A fővárosi és a vidéki kereskedelem köréből egyaránt a legsiralmasabb panaszok hangzanak kereskedelmünk pangása miatt. Az üzletmenet mindenütt és a kereskedelem mindegyik ágában a lehető legkedvezőtlenebb, a pénzbehajtás igen súlyos nehézségekkel jár, sőt igen gyakran sikertelen marad, ennek nyomában pedig minduntalan szaporodnak a fizetésképtelenségek és csőd-estek Szóval: a kereskedelmi élet összes nyilvánulásai a legkedvezőtlenebb pangás képét mutatják. — Vajjon mi lesz ebből?

Az eddig előfordult kisebb-nagyobb kereskedelmi válságoktól teljesen elütő jellegű ez a mostani pangás. A pénzügyonyokra nem lehet panasz, mert hiszen tavasz óta olyannyira kifejlődött az erők összegyűjtése, hogy a pénzpiacok és az egyes bankok is a legnagyobb pénzbőségben usznak s valósággaiküzködnek a hozzájuk áramló betétek fruktifikáló elhelyezésének gondjaival, másrészt pedig olyan politikai események sincsenek, melyek okul szolgálhatnának a kereskedelemben hirtelen hitelbeszűntetésekre s egyéb hasonló válságot előidéző fordulatokra. Ha tehát sem a pénzügyi, sem a politikai viszonyok nem mondhatók a pangás előidézőjéül, hát vajjon mivel lehet megokolni a jelenlegi állapotot?

A felelet erre csakis egy lehet: általában a mi gazdasági állapotaink okozói ennek a helyzetnek. S ha jól meggondoljuk a dolgot, hat csakhamar meg is találjuk a szoros kapcsolatot ezen az alapon az ok és okozat között. Amit a mérsékelt agrárius nemzetgazdák mindenkor hangoztattak, hogy tudniillik a mezőgazdaság a forrás Magyarországi tevékenységének a még legkülsőbb gazdasági ágak elrejtett zugai között is: ez az axioma most felelettel kellemtelen módon, de tényleg a leghatározottabban megtalálja a maga érvényesülését s bizonyosságot szolgáltat önmagának igazolásul.

Mert igenis, a mezőgazdaságban öt év óta tartó, napról-napra súlyosbodo dekadencia az oka a mostani kereskedelmi válságnak. A terményárak rohamos alásüljedése, az értékesítésnek ugyszólvan az imposzibilitásig való megnehezítése s az állattenyésztést sújító óriás e-apások valósággal elérhetetlenítették gazdáinkat, úgy hogy a legszükségesebb élelfontartási eszközök és anyagok fedezésén túl való dolgokra nincsen vásárlóképességük. — Ez pedig acnyit jelent, hogy 10 millió ember szükségleteiben történik megszorítás s 10 millió vásárlóval kevesebb jelentkezik a falusi kiskereskedőnél és iparosnál, mint a közvetítő-kereskedőnek és ipari tevékenység hálózat-rendszerének végpontjainál.

A faluskiskereskedő és a kisiparos ekként leghalásabb publikumát kénytelen nélkülözni s elvesztvén maga alól azt a támaszt, amely az ő felélelő kötelezettségeinek alapján volt, természetesen nem tudja teljesíteni ezeket a kötelezettségeket. Ekként megy át a gazda baja a kiskereskedelemre s ezeknek révén a közvetítés többi stádiumaira, miglen a felsőbb rétegekben, ahol a baj mérvei már nagyobbak, kitörésre jut. Kezdetben sporadikus mutatkozik ez a kitörés, de a jelenség mindinkább szaporább lesz és végül általánossá fejlődve, a kereskedelmi válság minden ismérveivel lép föl.

A jelenségek közül itélve, ilyen kereskedelmi válság előtt állunk mi most, a millennium évében. A mikor százezernyi idegen forog meg az országban, a mikor egy nagy kiállítás hasznát legközvetlenebbül kellene éreznünk, ugyanakkor általános panasz hangzik az ország minden részéből a súlyos viszonyok miatt. Eddig csak a gazdák panaszait kellett hallanunk, de most már a többi foglalkozási ágak mindinkább növekedő bajai is szaporítják gondjainkat.

Nem szeretünk a rossz hír jóslójául szerepelni, de sajnos, — alighanem igazunk lesz

abban, hogy a kiállítás berekesztése után egy nagy általános gazdasági válság galkell megküzdenünk. S mivel a kiállításokat már hagyományszerűen is kisebb nagyobb visszaesés szokta követni, féltő, hogy a fenyegető válság, bár teljes önállóan s a kiállítástól függetlenül fejlődik, mégis a kiállítás nyomában járó visszaesséssel egyesülve, fokozottabb erővel fog kitörni.

Azoknak, akik közgazdaságunk ügyeit, állásuknál fogva és hivatásszerűen intézik melegen ajánljuk a fenyegető veszelelyvel való foglalkozást. A válság még nincs ajtónkon, de előreláthatóan kikorúlhetetlenül bekövetkezik s ezért kell, hogy elkészüljünk reá. Ez az előkészület a bajnak elejét nem veheti ugyan, de életetompíthatja és sújtását enyhíti. Ennyit meg tenni pedig elsődrendű kötelességünk.

Akik közelebb áttapasztaltuk a tőzsdei krach nagy bajait, még mindig nincs fogalmunk arról, hogy mi az a nagy kereskedelmi válság. — Amaz sokkal mulékonyabb, emez sokkal mélyrehatóbb. Ezért nagyon is félünk a válságtól és a legmelegebben ajánljuk az illetékes köröknek, hogy az ügygyel minél behatóbban fegllakozzanak.

B.

Budapesti gabonatözsde

aug. 17.

A kászárüzlet hivatalos árjegyzései a következők:

Búza	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	75	6.60	76	6.65—6.70
"	77	6.60	78	6.65—6.70
"	79	6.75	80	6.80—6.90
Tiszavidéki ó	75	6.65	76	6.70—6.85
"	77	6.65	78	6.70—6.85
"	79	6.80	80	6.85—6.95
Pestvidéki ó	75	6.60	76	6.60—6.65
"	77	6.60	78	6.60—6.65
"	79	6.75	80	6.80—6.90
Fehérmegyei ó	75	6.6	76	6.75—6.80
"	77	6.6	78	6.75—6.80
"	79	6.75—6.85	80	6.80—5.90
Bácskai ó	75	6.70	76	6.75—6.85
"	77	6.70	78	6.75—6.85
"	79	6.85—6.95	80	6.90—7.00
Észak magy	75	6.85	76	6.90—7.00
"	77	6.85	78	6.90—7.00
"	79	6.85	80	6.90—7.00
		Min. hekt.-ben		Ar kilogram.
Rozs elsőrendű	uj	70—72	5.60	5.65
" másodrendű	"	—	5.55	5.60
Árpa takarmánynak	"	60—62	3.70	4.00
" égetni való	"	62—64	4.75	5.50
" serfőzdei	"	64—66	3.30	6.50
Zab	uj	39—41	2.25	5.65
Tengeri búzásai	uj	—	3.70	3.60
" más nemű	"	—	3.60	3.70
Repcze búzásai	"	—	0.00	0.00
		—	9.70	10.25

Kőbányai sertés-piac.

aug. 17.

Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként 400 klgon felüli súlyban 45 krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 kilogram súlyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli súlyban) 47—48 krig. 4. Fialat közép páronként 251—320 klg. — súlyban 48—49 krig. 5. Fialat könnyű páronként 250 kgr. terjedő súlyban 46—47 krig. Magyar szedett nehéz páronként 280 klg. felüli súlyban 45—46 kr. Közép pkint 220—180 klg. felüli súlyban 44—45 krig. Könnyű pként 200 klg. terjedő súlyban 43—44 krig. III. Szerbia Nehéz pként 220 kl felüli súlyban 48—49 krig. Közép pként 220—260 klg terjedő súlyban 45—49 krig. Könnyű pként 220 klg terjedő súlyban 44—45 krig.

Sertés létszám 1896 aug. 14. napján volt kész letben 5434 drb. 1896. aug. hó 13-ik napján felhajtott — drb. 1896. aug. 13-ik napján elszállított 854 db. 1896. évi augusztus hó 17-ik napjára maradt hizottser 4580 db, A hizott sertés üzletirányzata — változatlan.

CSARNOK

Mese a női hűségéről.

A »Debreczen« számára

Irta: Rostkovitz Arthur.

II.

Két hölgy lépett a szobába, mély gyászban mind a kettő. Egy viruló arcú leány, kinek a szeme mintha még a könyveken keresztül is nevetve és a másik egy öreges hölgy, bizonyosan az édes anyja.

A kis postatiszt után kérdezősködtek.
— A halottas kamrába van — felelte a gondnok. Meg akarják nézni talán?

— Mindenesetre — feldokolta a leány, hiszen a vőlegényem volt!

Már nem is tudom hogyan, de én is a halottas kamrába kerültem, önkénytelenül mehettem utáuk.

A leány elajult, mikor a felkötött, sovárú arcot meglátta. Alig bírtuk magához téríteni.

A gondnok az öreg nőt vigasztalta. Én a leánynak ajánlottam fel karomat. Elfogadta; azt hitte, hogy az orvos vagyok.

— Sokat szenvedett? — kérdezte tőlem azután, s könnyes szeméit bánatosan emelte reám.

— Nem szenvedett sokat, hiszen a mell-betegség, különösen midőn az utolsó napokat elik, semmi fájdalmat sem éreztek. Sőt inkább annál egészségebbeknek képzelik magukat, sziveikbe annál több remény száll, mennél közelebb vannak az utolsó órához. — Mint a szelid őszi nap, olyan a haláluk; lassan közelg az élet fénykorongja a végső ponthoz, s akkor szépen a mélybe merül. Még egy utolsó fényugár s vége a napnak egy utolsó mosoly és vége az életnek.

Az ön betegje, szép kisasszony, ezek közé tartozott. Nem fájt már az utolsó napokban sem. Azt hitte, hogy nemsokára meggyógyul és nagyon, de nagyon boldog lesz. Agyának utolsó gondolata, szívének, végső dobbanása is a szép jövőé volt.

És talán jobb is, hogy így történt. Ki tudja, milyen szerencsétlenné tett volna másokat, ha a halálos korral szívében megnősül. Az ilyen beteg embert a szerelem láza hamar elpusztítja, sokkal hamarabb, mintsem azt gondolnánk.

Nem mondom én azt, hogy feledje őt el az, ki neki a legkedvesebbje volt, sőt inkább gondoljon reá soká még a szeretet melegével, mely a hátra maradtaké. — Az idő, mentől jobban távolodik a szomorúság, a gyász napjától, annál közelebb hozza őt a megemlékezésben.

Őn fiatal még szép kisasszony, egy hosszú élet áll előtte tündérsziget gyanánt. A hajóról, melyivel a tündérsziget felé indul, most egy hullát bocsájtanak a megsemmisülés tengerébe. De a hajó nem maradhat tovább veszteg, s feltett imáját előbb-utóbb folytatnia kell. És meglássa a célit is eléri nemsokára.

A kapuhoz értünk. Itt el kellett válnunk, pedig hogy szerettem volna azt a kis lányt — elkísérni.

Bucsurá nyujtotta kezét.

(Folyt köv.)

VASUTI MENETREND.

1896. május hó 1-től.

(Egységes vasuti zóna-ido szerint.)

Debreczenből indul:

Budapest-Nagyvárad felé személyvonat	reggel 4 ó
Budapest-felé gyorsvonat	reggel 8 ó. 40 p
Budapest-Nagyvárad felé	délután 12 ó. 36 p.
	este 10 ó. 31 p.
P-Ladány-Nagyvárad felé)	délután 3 ó. 48 p.
	minden kedden déli 12 ó.
Csak P-Ladányig vegyes vonat.	este 8 ó. 15 p.
Zsátmár-M-Sziget felé	délután 4 ó. 07 p.

Szatmár—M.-Sziget felé	este	8 ó. — p.
„	éjjel	3 ó. 05 p.
Csak Szatmárig	reggel	5 ó. 30 p.
Miskolcz—Kassa felé ¹⁾	reggel	8 ó. 25 p.
Miskolcz—Kassa felé ²⁾	este	8 ó. 05 p.
Szerencs—S.-A.-U.—Kassa felé d. u.		4 ó. 02 p.
H.-BöszörményB.-Szt.-M. felé máv-ról	reggel	5 ó. 28 p.
„	vásártérről	5 ó. 51 p.
„	máv-ról	délután 3 ó. 57 p.
„	vásártérről	4 ó. 10 p.
F.-Abony felé máv-ról	reggel	4 ó. 42 p.
„	vásártérről	5 ó. 00 p.
Ohat—Kócs—Polgár felé máv-ról d. u.		4 ó. 12 p.
„	vásártérről d. u.	4 ó. 24 p.
Derecske—Nagy-Léta felé 8 ó. r. 35 p. és d. u.		4 ó. 17 p.

Budapestre érkezők:

a reggel 4 ó. induló személyvonat délnél 12 órakor.
a reggel 8 ó. 40 p.-kor ind. gy. v. délután 1 ó. 50 p.
a déli 12 ó 36 „ „ sz. v. este 8 ó. 10 d.
az este 10 ó. 31 „ „ reggel 5 ó. 45 p.

¹⁾ P.-Ladánytól gyorsvonat.

²⁾ Közvetlen kocsit Miskolczon át Budapestre.

³⁾ Közvetlen kocsit Bptről Miskolczonát.

Szakképzett **ügyes eladó**, teljesen megbízható segéd felvétetik azonnal, — esetleg szeptember hó elsején

Fisch Testvérek

norinbergi férfi és női divatáru üzletében.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó v. b. Szenszki és Velkovics bej. kereskedő cég csődtömeggondnoka megkeresése folytán ezennel közhírré teszi, hogy nevezett csődtömeghez leltározott és 400 frtra becsült bolti felszerelvények a piacz-utca 1584 sz. házban **1896 évi aug. hó 25-én d. e. 9 órakor** kezdetét veendő nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni.

Debreczen, 1896. aug. hó 17.

Sugár Gyula
bir. vhajtó.

A Steiner Gyula csődtömegéhez**leltározott áruk**

e hó 25-ikéig bezárólag

(péntek kivételével) naponta reggel 9—12-ig és délután 4—6 óráig

árusíttatnak.

Tömeggondnok.

4—5% mellett
rendes és rendkívüli
jelzalog kölcsönöket kieszközöl,
valamint a legbonyolódottabb conversiókat szintén **4—5%**-kal rendezi gyorsan és diszkrét minden előleg nélkül

Herczeg Sándor

B u d a p e s t, Gyár-utca 19.

HOFFMANN és TÁRSA Irodai papírok

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben.

mindenféle

ügyvédi, bírósági és végrehajtói

nyomtatványok

a következő olcsó árszámítás mellett kaphatók:

100 iv	Árverési jegyzőkönyv	—	—	—	70	kr.
01 „	200 pld	Árverési hirdetmény	—	—	70	„
100 „	200 „	Rendelvény	—	—	70	„
100 „	„	Biztosítási végrehajtási jegyzőkönyv	—	—	70	„
100 „	„	Kielégítési végrehajtási jegyzőkönyv	—	—	70	„
100 „	200 pld	Nem szorgalmazás	—	—	70	„
100 „	400 „	Kézbesítési iv	—	—	70	„
100 „	200 „	Igény felhívás	—	—	70	„
100 „	„	Végrehajtási jegyzőkönyv	—	—	70	„
100 „	200 pld	Értesítvény haszonbérletéről	—	—	70	„
100 „	200 „	Értesítvény	—	—	70	„
		stb., stb., stb.				

Raktáron nem lévő nyomtatványokat hasonló olcsó árban készítünk el.

rendkívüli olcsó árban kaphatók:

Kilog.	Nagyság	100 iv	500 iv
		kr.	frt
7/0 10	Finom simított fogalmazó papír, középerős . . .	34+42	24 1.20
7/0 12	Finom simított fogalmazó papír, erős	34+42	29 1.44
E/0 gs. 10	Finom kék simított fogalmazó papír, középerős	34+42	31 1.55
E/0 gs. 12	Finom kék simított fogalmazó papír, erős . . .	34+42	40 2.—
3/0 10	Finom simított fehér irodai papír, középerős . . .	34+42	40 2.—
3/0 12	Finom simított fehér irodai papír, erős	34+42	48 2.40
3/0 14	Finom simított fehér irodai papír, igen erős . . .	34+42	56 2.80
3/0 16	Finom simított fehér irodai papír, vastag	34+42	68 3.40
1/0 16	Legfinomabb fehér minister-papír	34+42	90 4.50
	stb., stb., stb.		

Ezenkívül minden más alaku és minőségű papírok hasonló olcsó árak mellett kaphatók

Kockázott, egyvonalas és sima

levélpapírok:

a következő olcsó árszámítás mellett kaphatók:
1000 pld.

könnyű levélpapír czégnomással 1/2 ives	3	frt — kr
erősebb „ „ „ „ „	3	„ 50 „
erős finom „ „ „ „ „	4	„ 50 „
erős oktáv „ „ „ „ „	4	„ 50 „
merített „ „ „ „ „	5	„ 50 „
merített erős levélpapír „ „ „	6	„ — „
könnyű sima fehér levélpapír czégnomással 1/2 ives	4	„ — „
erősebb sima fehér levélpapír czégnomással fél ives	4	„ 50 „
erős sima fehér levélpapír czégnomással fél ives	5	„ — „
igen erős sima fehér levélpapír czégnomással fél ives	5	„ 50 „

Körleveleket, számlákat és minden egyéb kereskedelmi és magán nyomtatványokat hasonló olcsó árak mellett szállítunk.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.